

АКАГОШІ Айріс (народилася 14. 03, рік невідомий, десь перед 2-ю світ. війною, в Чехословаччині — 24. 07. 1987) — американська громадська діячка. За освітою — інженер. Член нью-йорк. групи правозахисної організації «Міжнар. амністії», у складі якої (1976– 87) опікувалася укр. політв'язнем [З. Красівським](#). 1977–78, коли Зіновія примусово утримували в психіатр. лікарні у Львові, написала йому 30 листів, на які не мала жодної відповіді, але не зневірилася. Лише на 31-й лист він зміг відповісти. За недовгий період перебування З. Красівського на волі листування продовжилось, вони стали близькими друзями. Їхнє листування — один із найзворушливіших люд. документів жорстокої епохи. «Айріс прийшла до мене в той момент, — писав З. Красівський у листі до чоловіка А. після її смерті, — коли я був приниженим і покривдженим... Я не сумніваюся,

що вона була послана мені Вищою Силою як промінь надії, як дошка порятунку для потопуючого... Я не знав другої такої людини, яка в такій мірі уособлювала б для мене гуманістичні ідеї, як Айріс». З ін. боку, як писали друзі А. до З. Красівського, його кореспонденція «відкрила для неї новий світ. Це, мабуть, був один із найважливіших аспектів її життя за останні 10 літ». Після смерті А. та З. Красівського їхні друзі з «Міжнар. амністії» підготували книгу листування цих двох непересіч. людей, котрі жодного разу не бачилися й лише раз розмовляли по телефону: «Перегук двох над безвістю» (Х., 1995; упорядкування та примітки Л. та М. Мариновичів). Образ А. постає у виставі «УБН» Львів. укр. академ. театру ім. М. Заньковецької (2000, реж. Г. Тельнюк).

[В. В. Овсієнко](#)

Бібліографічний опис:

Акагоші Айріс / В. В. Овсієнко // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2001. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-42838>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).